

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620200581
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8620200581.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: V. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX D. XXX, právne zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, AK Svidník, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník sp. zn. 2Csp/24/2020-36 zo dňa 09.09.2020, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
 - „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie v sume 600,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
 - II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.
 - III. Žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok vo sume 36,- Eur na účet Slovenskej pošty a.s. so sídlom Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica, IČO: 36 631 124 v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobca sa podanou žalobou proti žalovanému domáhal zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 600,- eur. Mal za preukázané, že žalobca so žalovaným uzatvoril zmluvu o úvere č. XXXXXXXXX dňa 29.03.2012, na základe ktorej mu bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 200,- eur, ktorý sa žalobca zaviazal zaplatiť žalovanému v 10 mesačných splátkach po 35,- eur od 18.04.2012. Žalobca predmetný úver nesplácal, a preto sa žalovaný obrátil na Stály rozhodcovský súd zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava, ktorý svojim rozsudkom sp.zn. SR05680/14 zo dňa 05.11.2014 zaviazal žalobcu v postavení žalovaného zaplatiť istinu v sume 169,30 eura s príslušenstvom. Predmetný rozsudok stáleho rozhodcovského súdu bol zrušený rozsudkom Okresného súdu Svidník sp.zn. 5C/273/2014-84 zo dňa 16.03.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9Co/97/2018-127 zo dňa 13.09.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05.11.2018. Poznamenal, že z predmetného rozsudku Okresného súdu Svidník mal za preukázané, že žalovaný porušil právo žalobcu tým, že si voči nemu uplatnil svoju pohľadávku na stálom rozhodcovskom súde na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, ktorá nebola medzi účastníkmi konania osobitne individuálne vyjednaná, rozhodcovská doložka bola už vopred naformulovaná, v štandardnej zmluve a miesto rozhodcovského konania si jednako jednostranne stanovil dodávateľ, teda na základe neprijateľnej

zmluvnej podmienky, ktorá je v zmysle § 53 ods. 4 OZ neplatná.. Ujma, ktorá žalobcovi objektívne hrozila bola vo výške 1.003,57 eura bez príslušenstva (istina+ trovy). Uzavrel, že v prípade žalovaného nešlo len o hrozbu akademickú (možnú v budúcnosti), ale išlo už o priame naplnenie hrozby tým, že žalovaný si uplatnil svoje právo na rozhodcovskom súde na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy. Na súde žalobca úspešne uplatnil porušenie jeho práva. Žalobca bol ako dlžník vystavený nároku zo strany veriteľa na zaplatenie toho čo podľa zákona by žalovanému ako veriteľovi neprislúchalo. Žalobca ako dlžník úspešne uplatnil svoju obranu, poukázal na porušenie jeho práv zo strany veriteľa, preto úspech v súdnom konaní pod sp.zn. 5C/273/2014 dáva aj základ na podanie osobitnej žaloby podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

Dospel k názoru, že čo sa týka primeraného finančného zadosťučinenia, bude pre žalobcu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 600,- eur. Túto sumu považoval súd za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

O súdnom poplatku rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, pretože žalobca je podľa § 4 ods. 2 písm. u) tohto zákona od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, a preto zaviazal žalovaného zaplatiť poplatok v sume 36,- eur na účet Slovenskej pošty a.s. - prevádzkovateľ systému z priznanej sumy 600,- eur (položka I/1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov).

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že takto priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé. Určenie konkrétnej výšky je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritériá stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Vo vnútroštátnom prostredí môže byť teda vytvorený a aplikovaný vlastný model sankcionovania tak, aby bola možná náprava súladná s právnym poriadkom a v neposlednom rade aj so Smernicou a právnou úpravou Európskej únie.

Navrhol, aby súd druhej inštancie napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

4. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

5. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

6. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

7. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi.

8. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom, čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

9. Z obsahu súdneho spisu má odvolací súd za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 5C/273/2014-84 zo dňa 16.03.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/97/2018-127 zo dňa 13.09.2018 bol rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, sp. zn. SR 05680/14 zo dňa 05.11.2014 zrušený a zároveň bola odložená jeho vykonateľnosť. Žalovanému bola uložená povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % a zaplatiť súdny poplatok vo výške 99,50 eura na účet Okresného súdu Svidník. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 05.11.2018.

10. Odvolací súd uvádza, že právoplatným ukončením konania vo veci 5C/273/2014 Okresného súdu Svidník bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenie práva alebo povinností umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

11. Zároveň odvolací súd poznamenáva, že z uvedeného rozhodnutia Okresného súdu Svidník vyplýva, že v tomto konaní zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 29.03.2012 je spotrebiteľskou zmluvou, pretože žalovaný konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a žalobca pri jej uzatváraní vystupoval ako spotrebiteľ a nie ako podnikateľský subjekt. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v danom prípade si žalobca osobitne nevyjednal rozhodcu. Rozhodcovská doložka bola už vopred naformulovaná v štandardnej zmluve. Miesto rozhodcovského konania si jednako jednostranne stanovil dodávateľ. Rozhodcovská doložka bola neprijateľná aj z dôvodu, že ak rozhodcovské konanie vyvolá dodávateľ, tak sa mu už musel nezvratne podrobiť a tak riešiť jeho spor pred rozhodcom, ktorý je pre neho nepredvídateľný a má vážne pochybnosti o objektívnosti a nestrannosti rozhodcovského procesu. Taktiež pravidlá rozhodcovského konania sú nedostatočne transparentné pre priemerný subjekt práva. Pri rozhodcovských konaniach nie je zabezpečená dvojinštančnosť konania ako na všeobecnom súde. Taktiež možnosť voľby spotrebiteľa medzi všeobecným súdom a rozhodcovským súdom je len iluzória, nakoľko iniciátorom sporu v spotrebiteľských veciach je takmer vždy veriteľ. Z uvedených dôvodov bolo žalobe vyhovené.

12. Odvolací súd, vzhľadom na spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušenia práva voči dodávateľovi uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie. Je potrebné si na tomto mieste uvedomiť, že bol to práve žalovaný, ktorý koncipoval obsah formulárovej zmluvy.

13. Nielen vnútroštátna právna úprava (napr. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), ale aj právo Európskej únie kladie dôraz na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor Európskej únie dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

14. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Žalovaný si vo vzťahu k žalobcovi uplatňoval finančné plnenie na ktoré nemal nárok, vyvolal u neho stav právnej neistoty, ktorý musel riešiť podanou žalobou.

15. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 600,- eur s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal, vystavil ho stresovým situáciám a hrozby sociálno-ekonomickej tiesne.

16. Odvolací súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

17. V dôsledku konania žalovaného bol žalobca nielenže vystavený bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bol nútený chrániť svoje práva súdnou cestou. Nie je snád ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

18. Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 600,- eur, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa.

19. Vecne správnemu výroku o priznaní finančného zadosťučinenia zodpovedá vecne správny výrok o nároku na náhradu trov konania a povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

20. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalovaného nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnému žalobcovi. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovi z obsahu spisu žiadne trovy nevyplývajú, ich náhrada mu nebola priznaná.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).